

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2.5243 din 11.10 2018
La nr. 312 din 21.09.2018

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă:

Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>2163</u>		
"15"	<u>10</u>	20 <u>18</u>
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5449 din 08.10.2018

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.3/2016, nr.355/2005, nr.158/2008, nr.273/1994, nr.1325/1997, nr.793/2000, nr.199/2010, nr.132/2016, nr.245/2008)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Autorii proiectului nu au asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată omiterea unei etape esențiale ale procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor, statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Textul proiectului supus expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia au fost remise Centrului Național Anticorupție la data de 21.09.2018, totodată, au fost plasate și pentru consultare publică pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, nefiind asigurat termenul legal de 10 zile lucrătoare pentru ca părțile interesate să-și expună opiniile, comentariile și recomandările pe marginea acestuia.

Prin urmare, având în vedere că autorii nu au asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării, precum și faptul că nu au respectat termenul de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor pe marginea proiectului, se constată respectarea parțială a rigorilor de transparență decizională.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Analizând normele elaborate se constată că prin proiect se propune modificarea și completarea a nouă acte legislative. Prin urmare, acestea sunt următoarele:

- Legea nr.3/25.02.2016 cu privire la Procuratură se propune completarea atribuțiilor Procuraturii Generale, inclusiv a Procurorului General de a dispune cu privire la instituirea și modalitatea de administrare a sistemelor informaționale, registrelor de date, destinate activității instituției. Totodată, se modifică condițiile pentru accedea la funcția de procuror în Procuratura Generală (să obțină în cadrul evaluărilor performanțelor, cel puțin calificativul „foarte bine”) și la funcția de procuror în procuraturile specializate (vechime în funcția de procuror de cel puțin 3 ani sau are o vechime în funcția de ofițer de urmărire penală de cel puțin 5 ani în cadrul Organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție sau Ministerului Afacerilor Interne și să obțină în cadrul evaluărilor performanțelor, cel puțin calificativul „foarte bine”), precum și modalitatea de delegare a procurorului în cazul în care este acordul scris al acestuia (pe o perioadă nedeterminată). La fel, se operează modificări și completări la art. 91 „Bugetul Procuraturii” în vederea consolidării independenței financiare a procuraturilor specializate, astfel încât se stipulează expres că bugetele procuraturii specializate să fie reflectate separat în bugetul Procuraturii și să fie administrat de procurorul-șef al procuraturii specializate;
- Legea nr.355/23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (în Anexa nr.8, la Note, punctul 1) - după sintagma „Cancelaria de Stat” se completează cu sintagma „Consiliul Superior al Magistraturii”;
- Legea nr.158/04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public: 1) La art.8 alin.(2) lit.d) - după sintagma „Curtea Supremă de Justiție” se completează cu sintagma „Consiliul Superior al Procurorilor”; 2) La anexa nr.1 - după poziția „Secretariatul Curții Supreme de Justiție” se completează cu o poziție nouă cu următorul cuprins: „Aparatul Consiliului Superior al Procurorilor”;

- Legea nr.273/09.11.1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte - la art.3¹ alin.(2) se propune ca „Președintelui Consiliului Superior al Procurorilor” pentru a fi eliberat pașaportul diplomatic;
- Legea nr.1325/25.09.1997 pentru aprobarea Clasificatorului general al legislației - se completează cu poziția „06.04.13¹.00 Consiliul Superior al Procurorilor”;
- Legea contenciosului administrativ nr.793/10.02.2000 (în Anexă) - se propune ca în LISTA persoanelor oficiale de stat, exponente ale unui interes politic sau public deosebit, care sunt exceptate de la adresarea în instanța de contencios administrativ, să se completeze cu poziția 9¹ cu următorul cuprins: „9¹. Președintele, membrul Consiliului Superior al Procurorilor”;
- Legea nr.199/16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Anexă) - se completează după poziția „Procuror general, prim -adjunct al Procurorului General, adjunct al Procurorului General, procurori de toate nivelurile” cu o poziție nouă cu următorul cuprins: „Președinte, membru al Consiliului Superior al Procurorilor cu activitatea de bază în Consiliu”;
- Legea nr.132/17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (art.35) - se completează după sintagma „președintele Consiliului Superior al Magistraturii” cu sintagma „Președintele Consiliului Superior al Procurorilor”;
- Legea nr.245/27.11.2008 cu privire la secretul de stat (în Anexa nr.1, Capitolul II) - se completează poziția 12, lista funcțiilor ai căror titulari au dreptul de acces la secretul de stat de forma 2, cu următorul cuprins: „12. Șef al Aparatului Consiliului Superior al Procurorilor”.

În urma expertizei efectuate se constată că prevederile proiectului servesc scopului declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele Procuraturii de a beneficia de cadrul normativ eficient activității acesteia. Astfel, se consemnează că interesele promovate sunt conforme interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) *denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) *condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă autorul relevă scopul și condițiile ce au impus elaborare proiectului, finalitățile urmărite, principalele prevederi ale proiectului, evidențiază elementele noi, impactul proiectului și prezintă argumente corespunzătoare, în conformitate cu Legea nr.100/2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări ce se referă la activitatea Procuraturii, care este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești care, în procedurile penale și în alte proceduri prevăzute de lege, contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de lege supus expertizei anticorupție are drept scop modificarea și completarea unor acte legislative în vederea perfecționării cadrului normativ din domeniul Procuraturii. În acest sens, prevederile proiectului acordă dreptul Procuraturii Generale de a institui și administra sisteme informaționale destinate activității sale, sunt revizuite condițiile de accesare la funcția de procuror în Procuratura Generală și procuraturile specializate, precum și ajustarea anumitor norme cu privire la Consiliul Superior al Procurorilor.

Totodată, în proiect se uniformizează reglementările referitor la reflectarea separată a bugetelor procuraturilor specializate în bugetul Procuraturii și acestea să fie administrate direct de către procurorul-șef al procuraturii specializate pentru a consolida independența financiară a procuraturilor specializate, fapt ce va spori eficacitatea și rapiditatea efectuării acțiunilor procesuale.

Autorii respectă parțial rigorile de transparență decizională. Nota informativă stabilește argumente pertinente și valabile pentru justificarea soluțiilor proiectului.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului. Proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.

08.10.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Dorina GALAMAGA, Inspector principal